

סליחות לצום גדליה

¹אשרי יושבי ביתך, עוד יהלליך סלה:
²אשרי העם שכבה לו, אשרי העם שיש אלהיו:

PSALM 145

יתהללה לדוד.

אֲרֹמְמָה אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכֶּה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 בְּכָל-יוֹם אֶבְרַכֶּךָ, וְאֶהַלֵּלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
 גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלֹגְדָתוֹ אֵין חֶקֶר:
 דֹּר לְדֹר יִשְׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ יִגִּידוּ:
 הִדְר כְּבוֹד הַוָּדָה, וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 נִעְזֹז נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגִדְלָתְךָ אֲסַפְּרָנָה:
 נִכְר רַב-טוֹבָה יִבְיַעו, וְצִדְקָתְךָ יִרְגְּנוּ:
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֶרְךָ אִפְּיִם וְגִדְל-חֶסֶד:
 טוֹב-יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו:
 יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל-מַעֲשֶׂיךָ, וְחִסְדֶּיךָ יִבְרַכְּכָה:
 כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ יִדְבָּרוּ:
 לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתִי, וְכְבוֹד הִדְר מַלְכוּתִי:
 מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל-דֹּר וָדֹר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל-הַנִּפְלְאִים, חֹזֵק לְכָל-הַכּוֹפִּים:
 עֲיֹז כָּל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּה נֹתֵן-לָהֶם אֶת-אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
 פּוֹתֵם אֶת-יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן:
 צֹדִיק יְהוָה בְּכָל-דֶּרֶכָיו, וְחֹסֵיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו:
 קָרוֹב יְהוָה לְכָל-קֹרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת:

¹) Ps. 84, 5. ²) ib. 144, 15. ³) This Psalm was incorporated into the daily prayer during the Talmudic period. According to R. Joshua b. Levi, the verse 'Happy are they that dwell in thy house' applies to the pious ones, who ponder over the greatness of God before offering their prayers in the Synagogue. v. Ber. 32b, and Tos. ib. Hence 'Ashre' is recited before the commencement of the Selichot.

רצון-יראיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיִשְׁעֵם:
 שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו, וְאֶת כָּל-הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
 Reader. תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹּר-פִּי, וַיְבָרֶךְ כָּל-בָּשָׂר שֶׁם קִדְשׁוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד: ¹ וְאֶנְחֵנוּ וַיְבָרֶךְ יְהוָה, מִצֵּמָה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּהָ:

The Congregation say the following in an undertone immediately before the Reader says 'Kaddish':

וְעַתָּה יִגְדַּל-נָא כֹחַ אֱדוּי, בְּאִשֶּׁר דְּבִרְתָּ לְאִמֵּר: Num. 14.17

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וְחַסְדֶּיךָ, כִּי מַעֲוֹלָם הָמָּה: Ps. 25.6

Reader. ² יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, [אָמֵן Cong.] בְּעֵלְמָא דִּי-בְרָא כִרְעוּתָהּ.
 וְיִמְלִיךָ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן, וּבְחַיֵּי דִי-כָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּעֵלְמָא וּבְיוֹמֵי
 קָרִיב, וְאִמְרוּ Cong. & Reader. אָמֵן, יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ, לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי
 עָלְמֵיָא: Reader. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרַמֵּם וְיִתְנַשֵּׂא, וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
 וְיִתְהַלָּל, שְׁמֵהּ דִּי-קִדְשָׁא Cong. & Reader. בְּרִיךְ הוּא, לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי מְכַל-בְּרַכְתָּא
 וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְיִתְמַלְתָּא, דִּי-אֲמִירָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ Cong. & Reader. אָמֵן.

³ Originally compiled by
 Rav Amram Gaon (821-875)
 and rearranged by Rashi (1040-1105).

מיוסד ע"י
 רב עמרם בן שבא
 ובסדור חדש ע"י רש"י ז"ל

¹ לָךְ יְיָ הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִשְׁתַּת הַפָּנִים: מַה-נִּתְאַוֵּן, מַה-
 נֹאמֵר, ⁵ מַה-נִּדְבָּר וּמַה-נִּצְטָדֵק: ⁶ נִחְפָּשָׁה דְרָכֵינוּ וְנִחְקָרָה,
 וְנִשְׁוֵבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיִנְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים: לֹא
 בְּחֶסֶד וְלֹא-בְמַעֲשִׂים בָּאֵנוּ לְפָנֶיךָ, כְּדָלִים וּכְרָשִׁים
 דְּפָקְנוּ דְלִתִּיךָ: דְּלִתִּיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם וְחַנוּן, נָא אֵל-
 תְּשִׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ: Reader. מִלְּפָנֶיךָ מְלָכֵנוּ רִיקָם אֵל-
 תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי-אֵתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

¹) Ps. 115, 18. ²) The 'Kaddish' was probably arranged soon after the destruction of the Second Temple; it was recited at the conclusion of a Talmudic discourse, as it refers to the Messianic hope. v. Rashi on Sot. 49a, a. Tos. on Ber. 3a; Y. Ber. 9, 14a; Y. Taan. 1, 64b. There is a legend which relates that R. Akiva was ordained to teach an orphan to recite the 'Kaddish' to ensure the repose of his father's soul. Since then mourners recite it as a mark of reverence for their parents' memory. v. J. E. on 'Kaddish,' p. 401, a. Elbogen's "חולדות התפלה והעבודה בישראל", p. 73; a. Israel Abraham's Companion to the Authorised Daily Prayer Book. ³) Hurwitz ascribes it to Rashi. v. "מפתח ומבוא למחזור ויטרי", p. 60. Frumkin however, opposes his view, saying "that Rashi merely added some verses." v. Seder Rav Amram vol. 2, p. 308. (F. Ed.). ⁴) cf. Dan. 9, 7. ⁵) cf. Gen. 44, 15. ⁶) cf. Lam. 3, 40.

שִׁמְעֵה תְּפִלָּה, עֲדִיף כָּל־בָּשָׂר יְבֹאוּ: ¹ יְבֹאוּ כָל־בָּשָׂר Ps. 65.3
Is. 66.23
 לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יי: יְבֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, Ps. 86.9
 וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: בָּאוּ וְשִׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה. וְנִכְרַעַה לְפָנֶיךָ ib. 95.6
 עֲשֵׂנוּ: נִבְּוֶאָה לְמַשְׁכָּנֹתֶיךָ, וְשִׁתַּחֲוֶה לְהֵדָם רִגְלֵינוּ: בָּאוּ ib. 132.7
ib. 100.4
 שְׁעָרֵינוּ בְּתוֹדָה, תַּצְרֵתֵנוּ בְּתִהְלָה. הוֹדֵנוּ לוֹ בְּרָכוּ
 שְׁמוֹ: ³ וְנִאֲנַחֲנוּ, בְּרַב חֶסֶדְךָ נִבְּוֶאָה בֵּיתְךָ. וְשִׁתַּחֲוֶה אֶל־ ib. 5.8
 הַיֵּכָל קִדְשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: הִנֵּה בְּרָכוּ אֶת־יְיָ כָּל־עַבְדֵי ib. 134.1
 יְיָ, הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְיָ בַּלַּיְלוֹת: שְׁאוּ־יְדֵיכֶם קִדְשׁ, ib. 134.2
 וּבְרָכוּ אֶת־יְיָ: רוּמְמוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֵדָם ib. 99.5
 רִגְלֵינוּ. קְדוֹשׁ הוּא: רוּמְמוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהֵר ib. 99.9
 קִדְשׁוֹ. כִּי־קְדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: הִשְׁתַּחֲווּ לֵי בְּהִדְרַת־קִדְשׁ, ib. 96.9
 חִילוֹ מִפְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: יִשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הַיֵּכָל קִדְשְׁךָ, ib. 138.2
 וְנִזְדָּה אֶת־שִׁמְךָ עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ. כִּי־הִגִּדְלָתָהּ ib. 89.9
 עַל־כָּל־שִׁמְךָ אֲמַרְתָּ: יְיָ אֱלֹהֵי צָבָאוֹת, מִי־כִמּוֹךָ ib. 89.7
 חֲסִין יְהִי. וְאַמּוֹנֶתְךָ סִבִּיבוֹתֶיךָ: כִּי מִי בִשְׁחַק יַעֲרֹף לִי, ib. 86.10
 יִדְמָה לִי בִּכְנִי אֱלִים: כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת, ib. 108.5
 אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ: כִּי־גָדוֹל מֵעַל־שָׁמַיִם חֶסֶדְךָ, ib. 145.3
 וְעַד־שָׁמַיִם אַמְתְּךָ: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְדֻלְתּוֹ ib. 96.4
 אֵין חֶקֶר: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד, גּוֹרָא הוּא עַל־כָּל־ ib. 95.3
 אֱלֹהִים: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמְלֵךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים: Deut. 3.24
 אֲשֶׁר מִי־אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כַּמַּעֲשִׂיךָ Jer. 10.7
 וְכִגְבוּרָתֶיךָ: מִי לֹא יִרְאֶה מְלֶכֶךְ הַגּוֹיִם, כִּי לֹךְ יֵאָתֶה. ib. 10.6
 כִּי בְּכָל־חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל־מַלְכוּתָם, מֵאֵין כִּמּוֹךָ: מֵאֵין Ps. 89.14
 כִּמּוֹךָ יְיָ. גָּדוֹל אַתָּה, וְגָדוֹל שִׁמְךָ בְּגִבוּרָה: לֹךְ וְרוּעַ ib. 74.16
 עִם גְּבוּרָה. תַּעֲזֹ יָדְךָ, תִּרְוֶם יְמִינְךָ: לֹךְ יוֹם, אַחֲרֵי־לֹךְ ib. 95.4
 לַיְלָה. אַתָּה הַכִּינֹתָ מְאוֹר וְשֶׁשׁ: אֲשֶׁר בִּידוֹ מְחַקְרֵי־

¹ Some are of the opinion that it should be "יבאו", ² The original text is changed here from First to Second person, so as to fit in with the rest of the prayer. ³ The plural forms replace the singular of the original so as to apply to the Congregation of Israel.

אֶרֶץ, וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ: מִי יִמְלֹל גְּבוּרֹת יְיָ, יִשְׁמִיעַ Ps. 106.2
 כָּל־תְּהִלָּתוֹ: לֵךְ יְיָ הַגְדֵּלָה וְהַגְבוּרָה, וְהַתְּפַאֲרֶת וְהַנִּצָּח I Chron. 29.11
 וְהַחֹד, כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאֶרֶץ. לֵךְ יְיָ הַמְּמַלְכָה,
 וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל | לְרָאשׁ: לֵךְ שָׁמַיִם, אֶף־לֵךְ אֶרֶץ. תִּבֵּל Ps. 89.12
 וּמִלֵּאָה אֶתְּהָ יִסְדָּתָם: אֶתְּהָ הַצִּבְּרֹת כָּל־גְּבוּלוֹת אֶרֶץ. ib. 74.17
 קִיץ וְחֶרֶף, אֶתְּהָ יִצְרָתָם: אֶתְּהָ פֹרְרֶת בְּעֹנֶף יָם, שִׁבְרֶת ib. 74.13
 רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל הַמַּיִם: אֶתְּהָ רִצְצַת רָאשֵׁי לִדְתָן. ib. 74.14
 תִּתְּנֶנּוּ מֵאֵל לָעַם לְצִיִּים: אֶתְּהָ בְּקַעַת מַעַן וְנַחֵל, אֶתְּהָ ib. 74.15
 הוֹבִשֶׁת גְּהֵרוֹת אִיתָן: אֶתְּהָ מוֹשֵׁל בְּגֵאוֹת הַיָּם, בְּשׂוֹא ib. 89.10
 גִּלְיֹ אֶתְּהָ תִשְׁבַּחֵם: גָּדוֹל יְיָ וּמַהֲלֵל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ ib. 48.2
 הִר־קִדְשׁוֹ: יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרָבִים, אֶתְּהָ־הוּא 2 Kings 19.15
 הָאֱלֹהִים לְבִדְהָ: אֵל נֶעְרָץ בְּסוּד־קְדוּשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא Ps. 89.8
 עַל־כָּל־סְבִיבָיו: יוֹדוּ שָׁמַיִם פִּלְאָה יְיָ, אֶף־אֲמוֹנֶתְךָ ib. 89.6
 בְּקֹהֶל קְדוּשִׁים: לָכוּ נִרְנֶנָּה לֵךְ, נִרְיַעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: ib. 95.1
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה, בּוֹמְרוֹת נִרְיַע לוֹ: אֲדָק וּמִשְׁפָּט ib. 95.2
 מְכוֹן כְּסֵאֶךָ, חֶסֶד וְאֱמֶת יִקְדָּמוּ פָּנֶיךָ: אֲשֶׁר יִחַדּוּ ib. 55.15
 נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלַךְ בְּרָגֶשׁ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם ib. 95.5
 וְהוּא עֹשֶׂהוּ, וַיִּבְשֶׁת יְדֵיו יָצְרוּ: אֲשֶׁר בִּידּוֹ נִפְשׁ כָּל־חַי, Job 12.18
 וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: *Reader.* הַנִּשְׁמָה לֵךְ, וְהַגּוֹף פִּעֲלֵךְ.
 חוּסָה עַל־עַמְלֶךְ: הַנִּשְׁמָה לֵךְ, וְהַגּוֹף שְׁלֹךְ. יְיָ, עֲשֵׂה
 לְמַעַן שְׁמֶךָ: אֲתַנְּנוּ עַל שְׁמֶךָ. יְיָ, עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ:
 בַּעֲבוּר כְּבוֹד שְׁמֶךָ, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנוּן שְׁמֶךָ: Ps. 25.11
 שְׁמֶךָ יְיָ. וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנֵינוּ, כִּי רַב־הוּא:
 סִלַּח לָנוּ אֲבִינוּ, כִּי בָרַב אֲוִלְתָּנוּ שָׁנִינוּ. Cong. & Reader.
 מַחֲל־לָנוּ מִלְּכָנוּ, כִּי רַבּוֹ עוֹנֵינוּ:

קצא

סליחות לצום גדליה

By Solomon b. Isaac
(Rashi 1040—1105).

מב) פתיחה ע"פ א"ב
ע"י שלמה ברבי יצחק (רש"י)

אז טרם נמתחו נבלי-שכבים. בארץ עד לא-דבקו רגבים:
גבה שבעה דברים היו מגבבים. דת וכס ורטיט שובבים: הוד
גן-עדן ועלק הבהבים. ומקום כפרה על-יד מקריבים: זהר
שם יגון מחלל מחובים. חברו אלפים קדם ברית ישובים:
טכוסים על-רקיע בוטים כשביבים. יעורים ומשרשים פגי
יושב הכרובים: כסא היה מנח ברקיע ביצובים. למושב מלך
וגורא על-סביבים: מימינו אש-דת חקוקה בכתבים. נתונה
על ברכו בשעשוע אהבים: סדור על-הדרום גן-רטובים.
ערוך על-הצפון תפת שלהבים: פגי-המזרח ירושלים הבנויה
במחצבים. צפון בתוכה מקדש-אל בישובים: קבוע באמצע
מזבח כפור חיובים. רבוצה עליו אבן שתית חטובים: שם יגון
עליה חקוק במכתבים. תאר שם-המפרש בתיו גלובים:
שמה בתוך לפני מאזין מאשנבים. לווי תשובה ארך לנדוים
וכאבים: מעותדת לכבוס צואים, ולהלביש מוטבים. הרק שמן
על-ראש שבים: בכן אתאנו לה עלמים ושבים. רחץ מצחן
והשלך טמוס סאבים: בתפלה ינדמוך בנים-שובבים. יום-
יום לדרשה בפיי-ניבים: יחשב אמרינו כהקטר דמים וחלבים.
צפצופנו יקבל כפסוגי פרים וכבשים: Reader. חטאינו הצלל
בקרנע נטפי-מרגבים. קרבנו אליה ברחיפת רחמיך הרבים:

By Saadyah Gaon
(892-942).

ע"י
[סעדיה בן יוסף]

כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים, וְעַל צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ
וְשֹׁעִים, וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ אָנוּ מְצַפִּים, וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְקַיִּים:
אֲתָה הוּא מֶלֶךְ, אוֹהֵב צְדָקוֹת מִקֵּדָם, מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, וּמְסִיר
חַטָּאת יִרְאִיו: כּוֹרֶת בְּרִית לְרַאשׁוֹנִים, וּמְקַיֵּם שְׁבוּעָה לְאַחֲרֹנִים:
אֲתָה הוּא, שֶׁיִּרְדֶּךָ בְּעֵנֶן כְּבוֹדָךָ עַל הַר סִינַי, וְהִרְאִיתָ דֶּרֶךְ טוֹבָה
לְמֹשֶׁה עַבְדְּךָ: אֲרָחוֹת חֲסִדֶיךָ גִּלִּיתָ לוֹ, וְהוֹדַעְתָּ כִּי אֲתָה אֵל
רַחוּם וְחַנוּן, אֲרָךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וּמֶרֶכָּה לַהֲטִיב, וּמְנַהִיג אֶת־
כָּל־יְעוֹלָם כְּלוֹ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים: *Reader.* וְכֵן כָּתוּב: וַיֹּאמֶר אֲנִי
אֶעֱבִיר כָּל־טוֹבִי עַל־פָּנֶיךָ, וְקִרְאתִי בְּשֵׁם יְיָ לְפָנֶיךָ. וְחַנּוּתִי
אֵת אֲשֶׁר אָחִן, וְרַחֲמֵי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

יֵאל אֲרָךְ־אַפִּים אֲתָה. וּבַעַל־הָרַחֲמִים נִקְרָאת. וְדֶרֶךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית: גִּדְּלַת רַחֲמֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ. תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל־
יּוֹם לְזֵרַע יִדִּידֶיךָ: תִּפֶּן אֲלֵינוּ בְּרַחֲמִים. כִּי אֲתָה הוּא בַּעַל־
הָרַחֲמִים: בְּתַחֲנוּן וּבִתְפִּלָּה פָּנֶיךָ נִקְדָּם. כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ
מִקֵּדָם: מִחֲרוֹן אַפָּה שׁוֹב. כְּמוֹ בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב: וּבְצֹל כְּנָפֶיךָ
נִחֲסָה וְנִתְלוֹנָן. כִּיּוֹם יִרְדַּךְ יְיָ בְּעֵנֶן: תַּעֲבֹר עַל־פָּשַׁע וְתִמְחָה
אִשָּׁם. כִּיּוֹם וַיִּתְּצֵב עַמּוֹ שָׁם: *Reader.* תִּאֲזִין שׁוֹעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב
מִנוּ מֵאֲמַר. כִּיּוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ, וְשָׁם נִאֲמַר:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34. 6-7.

Cong. together with Reader. ² וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא. הָיָה, אֵל, רַחוּם,
וְחַנוּן. אֲרָךְ אַפִּים, וְרַב־חֶסֶד, וְאֵמֶת: נִצָּר חֶסֶד לְאֵלִים, וְשֵׁא עֵז, וְפֶשַׁע,
וְחַטָּאָה, וְנִקָּה. וְסִלַּחְתָּ לְעֹנְיוֹ וּלְחַטָּאתָם וְנִחַלְתָּם: סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי־חַטָּאנוּ,
מִחַל־לָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי־פָשַׁעְנוּ: כִּי־אֲתָה יְיָ טוֹב וְסִלַּח, וְרַב־חֶסֶד לְכָל־קוֹרְאֶיךָ:

¹⁻²) v. p. י, notes 1-2.

סליחות לצום גדליה

קצנ

Is. 55.6 דרשו יי בהמצאו קראהו בהיותו קרוב: יעזב רשע
ib. 55.7 דרכו, ואיש און מחשבתיו. וישב אל-י וירחמהו.
Ps. 130.2 ואל-אלהינו כי-ירבה לסלוח: ¹ אדני שמעה בקולנו.
ib. 141.2 תהינה אזניה קשובות לקול תחנונו: ¹ תכון תפלתנו
ib. 119.156 קטרת לפניך: רחמיה רבים יי, כמשפטיה חינו:
ib. 143.2 אל תבוא במשפט ² עמנו, כי לא-יצדק לפניך כל-חי:

Ps. 103.13 ברחם אב על-בנים, כן תרחם יי עלינו: לוי השועה, על-
ib. 3.9 עמך ברכתה סלה: יי צבאות עמנו. משגב-לנו, אלהי יעקב סלה: יי
ib. 46.8 צבאות, אשרי אדם בטח בך: יי השועה, המלך יענו ביום קראנו:
ib. 20.10 סלח-נא לעון העם הזה, כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם
Reader. 3 Num. 14, 19-20 הזה, ממצרים ועד-הנה. ושם נאמר: Cong. ויאמר יי סלחתי כדברך:
Dan. 9, 18-19 הטה אלהי אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר-
נקרא שמך עליה. כי לא על-צדקתינו, אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על-רחמיה הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני, הקשיבה
ועשה, אל-תאחר. למענה אלהי, כי-שמך נקרא על-עירך ועל-עמך:

By Elijah b. Shemayah
(1160).

מג) סליחה ע"פ א"ב
ע"י אליה בר שמעיה-חוק

את-יי בהמצאו לדרשו, קדמתי. בעד עונות לכפר, כי כתולע
נאדמתי. גלגל-הלב טומטם וכישן נרדמתי. כמעט כסדום
הייתי ולעמורה דמיתי: דמיתי לסוטה פרועה מנאפת וחללה.
הייתי כבגד-עדים, והושמתי כשמלה דמים מגוללה. וחסרתי
מפניע, ויודע אין לפללה. ראה יי והביטה, כי-הייתי זוללה:
זוללה כבודה, נהפכה ביד-מנאל. חנם נמכרה לצמיתות, ואין-
גואל. טבע נכון ונשא וחרב אריאל. השליך משמים ארץ
תפארת-ישראל: ישראל לבוזים ולמשסה, עד-מתי. כארבה
רבו עורקי, ועצמו מצמיתי. ללב בשומי, הריסותי חרבותי
ושוממותי. ותבחר מחנק נפשי מות, מעצמותי: מעצמותי

¹) v. p. 7, note 3. ²) ibid. note 2. ³) v. p. 7, note 3.

קצד

סליחות לצום גדליה

המפצחות והמפלחות, ממכעיסך וממזעיקך. גאמתי, גלאיתי
 גשא חרונך וזעמך. שים לב לגאל חית געמיקך. כי שמך נקרא,
 על-עירך ועל-עמך: עמך ורורים פזורים בכל-מושבות. פקדוך
 בצר, פקדוך במעש ובמחשבות. צלל-זדון, העבר ורפא
 משובות. אדני, שמעה בקולנו, תהינה אזניך קשבות: קשבות
 תהינה אזניך, לשפך שיחנו. רן-שפה קבל כריח ניחחנינו.
 שחרנוך מגנו ובה מבטחנו. ושמך עלינו נקרא אל-תניחנו:
 תניחנו אדון זה במה-שנים, למה. לשמה למשל ולשגינה ללעג
 ולכלמה. יאמן ויחש המבטח, שהבטחת לשוממה. אני יי
 בגייתי הנגהרסות, נטעתי הנשמה: ברחמים גדולים תבנה ותכוננה.
 שמע יה חנונה, כי-בא עת לחנונה. Reader. חזק מאמירך,
 בצל-יך לגוונה. ופדויי יי לשובנו, ובאו לציון ברנה:

י אל מלך, יושב על כסא רחמים, מתנהג בתסידות, מוחל צונות עמו: מעביר
 ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים, וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם
 כל-בשר ורוח, לא כרצתם תגמל: Reader. אל, הורית לנו לומר שלש עשרה
 זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כמו שהודעת לעניו מקדם, כמו שכתוב: וירד
 יי בצעון, ויתיצב עמו שם, ויקרא בשם יי:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34, 6-7.

Cong. together with Reader 2
 ותתן. ארץ אפים, ורב-חסד, ואמת: נצר חסד לאלפים. גשא עון, ופשע,
 ותפאה, ונקמה. וסליחת לעונו ולחטאתו ונחלתו: סלח לנו אבינו כי-חטאנו,
 מחל-לנו מלכנו כי-פשענו: כי-אתה יי טוב וסליח, ורב-חסד לכל-קוראיך:

Is. 64.10
 בית קדשנו ותפארתנו אשר-הללך אבותינו, הנה

Ps. 74.7
 לשרפת אש. וכל-מתמדינו הנה לחרבה: שלחו באש

ib. 12.2
 מקדשך, לארץ חללו משכן-שמך: Reader. הושיעה

יי, כי-גמר חסיד. כי פסו אמונים מבני אדם:

קצה

סליחות לצום גדליה

פס. 103.13
ib. 3.9
עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו. משגב לנו, אלהי יעקב סלה: יי
ib. 46.8
ib. 84.13
צבאות, אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה, המלך יעניו ביום-קראנו:
ib. 20.10
סלח-נא לעון העם הזה, כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם
Reader * Num. 14.
19-20
הזה, ממצרים ועד-הנה. ושם נאמר: Cong. ויאמר יי סלחתי כדברך:
Dan. 9.
18-19
הטה אלהי! אונה ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר-
נקרא שמך עליה. כי לא על-צדקתינו, אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על-רחמיך הרבים: אדני! שמעה, אדני! סלחה, אדני, הקשיבה
ועשה, אל-תאחר. למענה אלהי, כי-שמך נקרא על-עירך ועל-עמך:

¹ By Saadyah Gaon
(892—942).

מד) סליחה ע"פ א"ב
ע"י [סעדיה גאון] יוסף

אלהינו ואלהי אבותינו

אבלה נפשי וחשך תארי. בית תפארתך כנשף בו הארי.
גם פליטתי אשר-עזבו ושארי. דעכו כהיום בשלשה בתשרי:
האש והמים הזידונים, שטפנו בדלקם. ובססו מקדש ובזזו
חלקם. זקני שארית אשר-פלטו מיום-נגם. חבלו עתה, ביום
צום-גדליה בן-אחיקם: טרפו דלת עם-הארץ. יתר-הגזם
אכל הארבה במרץ. כורמים ויוגבים, פקודת מרגז הארץ.
לוחטו, ולא-היה-בם גודר-גדר ועומד בפרץ: מה אספר
ואנחותי עצומות. נקטה נפשי ומקהלותי עצומות. שרידנו
אשר-נשארו מיקוד-אש לתעצומות. עוד הם לא-נתקיימו
ונתשו בחמות: פניה, עד-מתי ממנו תסתיר. צעקתנו שמע
ואסירינו תתיר. קדוש, ביטה כי אין-בעדינו מעתיר. ראה
בדלותינו ושבח-לך נכתיר: שדינו מדור לדור ומקץ לקץ.
שרש-צפע מעופף אותנו עוקץ. תקיף למשפטנו-הער והקץ.
תכפר עונותינו ותאמר קץ: Reader. יהמו רחמיך על מעוטי
עמים. וישגבם בחסדך לעיני כל-לאמים. פלאיך הראם,
צור שוכן מרומים. אל מלך, יושב על כסא רחמים:

¹) v. Davidson's Mediaeval Hebrew Poetry, Vol. 1. ²) This addition is found in the Sephardic copies. cf. Baer's Ed. *) v. p. 7, note 3.

קצו

סליחות לצום גדליה

Arranged by Rav Amram Gaon
(821-875).

מיוסד ע"י
[רב עמרם בן ששנא]

¹אֵל מֶלֶךְ, יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְנַהֵּג בְּחִסְדֵּיךָ, מוֹחֵל
עוֹנוֹת עַמּוֹ: מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחִילָה לְחַטָּאִים,
וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר וְרוּחַ, לֹא
כִרְעָתָם תִּגְמַל: *Reader.* אֵל, הוֹרִיתָ לָנוּ לומר שֶׁלשׁ עֶשְׂרֵה,
זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שֶׁלשׁ עֶשְׂרֵה, כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְעַנְיֵינוּ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וַיִּרְדּוּ יְיָ בְּעֶנְיֵנוּ, וַיִּתְּצֵב עִמּוֹ שָׁם, וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְיָ:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34, 6-7.

Cong. together with Reader. ²וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא. יְיָ יְיָ,
אֵל, רַחוּם, וְחַנוּן. אֶרְךְ אַפִּים, וְרַב-חֶסֶד, וְנֶאֱמַת: נִצַּר חֶסֶד
לְאַלְפִים, נִשָּׂא עוֹן וְפָשַׁע, וְחַטָּאָה, וְנִקָּה. וְסָלַחְתָּ לְעוֹנָיו
וּלְחַטָּאתָיו וְנִחַלְתָּנוּ: סָלַח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי-חַטָּאנוּ, מִחַל-לָנוּ
מִלְכָּנוּ כִּי-פָשַׁעְנוּ: כִּי-אַתָּה יְיָ טוֹב וְסָלַח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-
קוֹרְאֶיךָ:

Hos. 14.2 שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶךָ:
Ps. 90.3 תָּשָׁב אֲנוֹשׁ עַד-דָּכָא. וְחֶאמְרָ, שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם:
Reader. ib. 145.18 קָרוֹב יְיָ לְכָל-קוֹרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאַמֶּת:

Ps. 103.13 כִּרְחֹם אָב עַל-בָּנִים, כֵּן תִּרְחֹם יְיָ עָלֵינוּ: לִי הַשׁוּעָה, עַל-
ib. 3.9 עֲמִידָה בְּרִכְתֶּךָ סֵלָה: יְיָ צַבָּאוֹת עֲמֵנוּ. מִשְׁבֵּב-לָנוּ, אֱלֹהֵי יִצְחָק סֵלָה: יְיָ
ib. 46.8 צַבָּאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בִּטָּח בְּךָ: יְיָ הוֹשִׁיעַ הֵ, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם-קִרְאָנוּ:
ib. 84.13 *ib. 20.10* סָלַח-נָא לַעֲזֹן הָעָם הַזֶּה, כִּגְדֹל חֲסִדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לַעֲם
Reader. Num. 14. 19-20 הַזֶּה, מִמַּצְרַיִם וְעַד-הַנֶּה. וְשֵׁם נֶאֱמַר: *Cong.* וַיֹּאמֶר יְיָ סָלַחְתִּי כְּדַבְּרֶךָ:
הַטָּה אֱלֹהֵי אֲזִיגָה וְשִׁמְעֵה, פִּקְחָ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמִמְתִּינוּ, וְהַעֲדִיר אֲשֶׁר-
Dan. 9 18-19 נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ. כִּי לֹא עַל-צְדִיקְתִּינוּ, אֲנַחְנוּ מִפְּלִילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ,
כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: אֲדֹנָי שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי סָלַחְהָ, אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה
וַעֲשֵׂה, אֵל-תֹּאחֲרֵי. לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל-עִירְךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

1) v. p. ט, note 1, 2-3) v. p. ט, notes 2-3.

By Benjamin b. Zerach
(1050).

מה) סליחה ע"פ א"ב
ע"י בנימין [בן זרח]

אלהינו ואלהי אבותינו

אמנת מאז ארשת שפתים. בתפלה ובתחנון דפק שער-
דלתים. גשחנו עדיך בנריות ולא בעצלתים. דחות רע-
פורעניות המתרגשות לעתותים: הענו אתאנו לך בשברון רוח
ודכאות לב. ודות לפניה כל-פתול ועקשות-לב. זה חוקר
לכבות, הרופא לשבורי-לב. חדש נכון בקרבנו, וברא-לנו
טהור-לב: טכסת מקדם אלו ימים עשרה. יחיד בם לשוב ולמצא
כפרה. כל-השנה כלה לרבים מסורה. לשנע ולענות בכל-עת
צוקה וצרה: מהר היחיד ושב בנתיב, מוחל-לו. גואש ולא-
שב, אין תקנה לעוולו. סדר וערך כל-אילי-נביות להועילו.
עותר וצועק ואין-שומע-לו: פגיעת-הרבים והיחיד לך-לבד
עולה. צור, כי אתה שומע תפלה. קבלנו ברצון והמציאנו
מחילה. רצנו כקרבן כליל ועולה: *Reader*. שפוט תשפט אותנו
ברחמנות וחמלה. בניה יחסיך לקוחים-לך לסגלה. יקש-
מרים יוצלל במצולה. נצח להללך בכל-מיני תהלה:

1) אל מלך, יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות, מוחל עונות עמו: מעביר
ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים, וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם
כל-בשר ורוח, לא כרעתם תגמל: *Reader*. אל, הורית לנו לומר שלש עשרה,
זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כמו שהודעת לעניו מקדם, כמו שכתוב: *וירד*
י בענן, ויתיצב עמו שם, ויקרא בשם *י*:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34, 6-7.

Cong. together with Reader. 2) יעבר יי על-פניו ויקרא. *י*, אל, רחום,
ותנו. ארך אפים, ורב-חסד, ואמת: וצר חסד לאלפים, ושא עון, ופשע,
וחטאה, ונקמה. וסליחת לעוננו ולחטאתנו תחלתנו: סלח-לנו אבינו כחטאנו,
מחל-לנו מלכנו כחטאתנו: כחטאתנו *י* טוב וסלח, ורב-חסד לכל-קוראך:

1) v. p. 'ט, note 1. 2) v. p. 'י, note 2.

קצח

סליחות לצום גדליה

אֱלֹהִים לָנוּ מַחְסֶה וְעֹז, עֲזָרָה בְּצָרוֹת וּמִצָּא מָאֵד: Ps. 46.2
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵי-מִי-לֵךְ, אֱלֹהֵי-תַחֲרֹשׁ וְאֱלֹהֵי-תַשְׁקֹט אֵל: ib. 83. 2
 אֱלֹהֵי-תַרְחֹק מִמֶּנּוּ, כִּי-צָרָה קְרוּבָה. כִּי אֵין עֹזֹר: ib. 22.12
 וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה-יְיָ, וְלֹא-יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: Reader. ib. 94.7
 אֱלֹהִים זִנְחָת לְנִצָּח, יַעֲשֶׂן אִפְּךָ בְּצֹאן מִרְעִיתֶךָ: ib. 74.1

If time is lacking, omit the following paragraph.

כִּרְחֹם אָב עַל-בָּנוֹם, בֶּן תִּרְחֹם יְיָ עָלֵינוּ: לֵי הַשְׁמִיעָה, עַל- Ps. 103.13
 עֲמֶךָ בִּרְכֻתֶךָ סֵלָה: יְיָ צִבְאוֹת עִמָּנוּ. מִשְׁגֵּב-לָנוּ, אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְיָ ib. 46.8
 צִבְאוֹת, אֲשֶׁר־יְיָ אֱדָם בְּטַח בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-קִרְאָנוּ: ib. 84.13
 סֵלַח-נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה, כִּגְדֹל חַסְדֶּךָ. וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם Reader 2 Num. 14.
 הַזֶּה, מִמִּצְרַיִם וְעַד-הַנֵּה. וְשֵׁם נֹאמָר: Cong. וַיֹּאמֶר יְיָ סִלְּחֵתִי כְדָבָרֶךָ: 19-20
 הַטָּה אֱלֹהֵי אֲנֹנָה וְשִׁמְעֵה, פִּקּוֹת עֲנִיָּה וּרְאֵה שְׁמִמְתִּינוּ, וְהַעִיר אֲשֶׁר- Dan. 9.
 נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ. כִּי לֹא עַל-צִדְקֹתֵינוּ, אֲנֹחֲנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ, 18-19
 כִּי עַל-רַחֲמֶיךָ הִרְבִּים: אֲדֹנָי שְׁמַעְהָ, אֲדֹנָי סִלְּחָהּ, אֲדֹנָי תַּקְשִׁיבָהּ
 וְנַעֲשֶׂה, אֱלֹהֵי-תַחֲרֹשׁ. לְמַעַן אֱלֹהֵי, כִּי-שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל-עִירֶךָ וְעַל-עַמֶּךָ:

By Zevadyah (870).

מו' שלישית ע"פ א"ב
 ע"י זבדיה

אֱלֹהִים אֵין-בִּלְתֶּךָ. לְדוֹר וָדוֹר מְמַשְׁלֶתֶךָ. וְלַעֲד קִיוֹם
 בְּרִיתֶךָ: בִּימִינְךָ אֵין-מַעְצָר. יָדְךָ לֹא-תִקְצָר. אֵל עֹנֶה בְּצָר:
 נִבְרוּ מֵאֵד גִּפְּלוֹתֶיךָ. וְלַעֲד שְׁלֹטוֹן מַלְכוּתֶךָ. וְלֹא יִתְמוּ
 שְׁנוֹתֶיךָ: דּוֹרֵשׁ דָּמִים. הַצִּלְתָּנוּ כְּמָה פְּעָמִים. וְהַשְׁפֵּלְתָּ מְלָכִים
 רָמִים: הֵן לֹא-שָׁנִיתָ. אֵתָהּ הוּא שְׁהִיִּיתָ. בְּגִי-יַעֲקֹב לֹא-
 כִלִּיתָ. וּמִבְּגִי-בְּנֵיהֶם אֲנֹחֲנוּ. לְמָה לְנִצָּח זִנְחָנוּ. וּכְמַת מֶלֶךְ
 נִשְׁכַּחְנוּ: וְרוּיִם בְּכָל-פָּנָה. עֲבוּדִים בְּכָל-מְדִינָה. וְאֵין-
 לָנוּ חֲנוּנָה: חֲשׂוֹכִים בֵּין כָּל-אָמָה. נִתְּנוּ לְבָשֶׁת וְלִכְלָמָה.
 לְכָל-גּוֹי אֲדָמָה: טָבַעְנוּ בְּצוּל מַעַמְמָקִים. יִרְדְּנוּ וְאֵין-מָקוֹם.
 לְךָ-לְבַד נֹאֲקִים: יוֹשְׁבִים כְּעַד־שְׁקָרִים. בְּלִי רֹאשׁ לְהָרִים.
 לַעֲנָה וְרֹשׁ שְׁכוּרִים: כְּשִׁלְנוּ בְּצִהָרִים כְּבִלְיָלָה. כַּעֲוָרִים נִגְשֵׁשׁ
 בְּאִפְּלָה. וְאֵין לִידַע קֶץ-הַנֶּאֱלָה: לְקוֹחֵי-כֶסֶף לְחֵרוֹת יוֹצְאִים.

1) v. p. יד, note 3. 2) v. p. יד, note 3.

קצט

סליחות לצום גדליה

וְאֶנְחֵנוּ יוֹם וָלַיִל גְּלָאִים. וּמְנוּחַ לֹא מוֹצָאִים: מַה כָּחִי לְסִבֵּל
טִיט רַפְּשִׁי. וַיְמַה קָצִי כִי אֲאָרִיךְ נַפְשִׁי. עַד-וְמִן תּוֹצִיאִי לַחֲפָשִׁי:
וְאָמַר בְּקֶרֶם מִי יִתֵּן עָרֵב. וּבְעָרֵב מִי יִתֵּן בְּקֶרֶם יִקְרֵב. מִפֶּסַח לֵב
וְקָרֵב: שֶׁהַפְּזוּרָה אֵנּוּ מְשׁוּלִים. כָּל-מוֹצָאֵינוּ אֲתָנוּ אוֹכְלִים.
וְעַל-נַפְשׁוֹתֵינוּ לֹא חוֹמְלִים: עֵינֵי סָבִיב הִרְיָמוֹתִי. שְׂמַאל וְיָמִין
צָפִיתִי. וּמִכִּיר-לִי לֹא רָאִיתִי: פָּנִיתִי לְכָל-צַד וְאִין-עֲזָרָה.
צָעֲקָתִי-לָךְ וְאֶקְרָא. עֲזֹנָה בְּעַת-צָרָה: צוּר יָדְךָ לֹא-קָצָרָה.
לָךְ הִכָּח וְהִגְבֹּרָה. לָמָּה-תִּישֶׁן עֲזָרָה: קָשָׁב תַּחַן שִׁיחֵנוּ.
רְאֵה בְּתַשׁוּת-כִּחְנוּ. וְאַל בְּאַפָּךְ תּוֹכִיחֵנוּ: שׁוּר בְּשִׁפְלוּת דּוֹרְנוּ.
תִּבְרִיט בְּכַבֵּד צַעֲרֵנוּ. וְאַל-בְּחִמְתָּךְ תִּיַּסְרֵנוּ: וְעַקְתָּנוּ שְׁעָה
מִמְעוֹנָךְ. בִּיטָה בְּאַנְקַת בְּגִיד. וְאַל-תִּשְׁבֹּנוּ רִיקָם מִלִּפְנֵיךְ:
Reader. דִּרְשׁוֹנְךָ בְּחִין וְשׁוּעָה. יְיָ, הִרְצָה-לָנוּ בְּזוֹ הַשְּׁעָה.
תַּחֲנוּנֵינוּ יי שְׁמָעָה:

Arranged by Rav Amram Gaon
(821-875).

מיוסד ע"י
[רב עמרם בן ששנא]

יֵאל מֶלֶךְ, יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים, מִתְּנֶהֱג בַּחֲסִידוֹת, מוֹחֵל
עֲוֹנוֹת עַמּוֹ: מַעֲבִיר רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחִילָה לַחֲטָאִים,
וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים. עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל-בָּשָׂר וָרוּחַ, לֹא
כִרְעָתָם תִּגְמַל: Reader. אֵל, הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמַר שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה,
זָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה, כִּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לַעֲבֹד מִקֵּדָם,
כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: וַיִּרְדּוּ יי בְּעֶזְרוֹ, וַיַּתְּצֵב עַמּוֹ שֵׁם, וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יי:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34, 6-7.

Cong. together with Reader. 2
וַיַּעֲבֹר יי עַל-פָּנָיו וַיִּקְרָא. יי, אֵל, רַחוּם,
וְחַנּוּן. אַרְךְ אֲפִים, וְרַב-חֶסֶד, וְאַמֶּת: נִצַּר חֶסֶד לְאֱלֹפִים, וְשֵׁא עוֹן, וְנָשַׁע,
וְחִטָּא, וְנָקָה. וְסָלַח לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וְנָחַלְתָּנוּ: סָלַח-לָנוּ אָבִינוּ כִּי-חֲטָאנוּ,
מִחֻל-לָנוּ מִלִּבְנוּ כִּי-פָשַׁעְנוּ: כִּי-אַתָּה יי טוֹב וְסָלַח, וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קוֹרְאֶיךָ:

1) v. p. 8, note 1. 2) v. p. 17, note 2.

1 Mic. 7.19 תשוב תרחמנו ותכבש עונותינו, ותשליך במצלות ים
כל-חטאתינו: 2 במקום אשר לא-יזכרו ולא-יפקדו,
ולא יעלו על-לב לעולם: שוב מחרון אפך, והנחם על-
Ex. 32.12 הרעה לעמך: Reader. תשוב אנוש עד-דכא. ותאמר,
Ps. 90.3 שובו בני-אדם:

If time is lacking, omit the following paragraph

כרחם אב על-בנים, בן תרחם יי עלינו: ליי השועה, על-
Ps. 103.13 עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו. משנב-לנו, אלהי יעלב סלה: יי
ib. 3.9 צבאות, אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה, המלך יענו ביום-קראנו:
ib. 46.8 ib. 84.13 ib. 20.10
Reader.* Num. 14.19-20 סלח-נא לעון העם הזה, כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם
הזה, ממצרים ועד-הנה. ושם נאמר: Cong. ויאמר יי סלחתי כדברך:
Dan. 9.18-19 הטה אלהי | אונך ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר-
נקרא שמך עליה. כי | לא על-צדקתינו, אנחנו מפילים תחנונינו לפניך,
כי על-רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני, הקשיבה
ועשה, אל-תאחר. למענה אלהי, כי-שמך נקרא על-עירך ועל-עמך:

By Solomon b. Judah
Habavli (c. 980).

מז) שלמונית ע"פ חשר"ק
ע"י שלמה [הבבלי]

3 Reader. תשוב תרחמנו, שוב שביהנו כנאמך. שוב כקדם, חדש
חבת לאמך. רחק רגו, וקרב שך ועמך: 4 Cong. שוב מחרון אפך
והנחם על-הרעה לעמך: Reader. קבץ ובקש אוֹבֹדוֹת, ותזק
נחלתך. צאן-נהרגה והגוזזה בדחילותך. פשע אדם רב בבג-
מחילתך. 5 Cong. שוב למען עבדיך שבטי נחלתך: Reader. עון
אבותינו הטעינו, ובסר הטעינו. סף רעל השקנו, הלעינו
והזעינו. נא כֹּאז בשכן יחד הנעימו. 6 Cong. שובנו אלהי לשענו
והפר בעסק עמנו: Reader. מאוס לא-מאסת חוסך מעדיך.
לוקים בסורח, ולהתמרם סברם עדיך. כעס לרצות, כמדת
ישר מעבדיך. 7 Cong. שובה יי, עד-מתי. והנחם על-עבדיך:

1) v. p. 7, note 3, 2) cf. Jer. 3.16 3) Note that the response by the cong. is שוב (i.e. "Return"). 4) Ex. 32.12. 5) Is. 63.17. 6) Ps. 85.5. 7) ibid. 90.13.
*) v. p. 7, note 3.

רא סליחות לצום גדליה

Reader יום יום נצפה גלוי סודך. טמום ועמום, ובלה בשר
חסידיך. חרפה שבכה לבנו, מקנים חסדיך. ¹ Cong. שובה יי,
חלצה נפשנו, והושיענו למען חסדיך: *Reader*. ונחשבונו
עם יורדי רגב. ויהי-לאכל כנור ושיר ועגב. הקודרים ברגה
ותודה, התהלך בשגב. ² Cong. שובה יי את-שביחנו, כאפיקים בגב:
Reader. דמעה ללחם חוסיך, צורי אל. גואל איה, בחרף צירי אל.
בחזון אז, כדברת לישרי אל. ³ Cong. שובה יי, רבבות אלפי
ישראל: *Reader*. שמעה יי חטה אונה, ותקשיבה. למחלי, סלח-
נא, סלחתי השיבה. משובותינו רבו, ופתחת, ישראל-שובה:
⁴ Cong. השיבנו יי אליך, ונשובה:

* אל מלך, יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות, מוחל
עונות עמו: מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים,
וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם כל-בשר נרוח, לא
כרעתם תגמל: *Reader*. אל, הורית לנו לומר שלש עשרה,
זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כמו שהודעת לעניו מקדם,
כמו שכתוב: ויכר יי בענו, ויתיצב עמו שם, ויקרא בשם יי:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34. 6-7.

Cong. together with Reader. § ויעבר יי על-פניו ויקרא. יי יי,
אל, רחום, וחנון. ארך אפים, ורב-חסד, ואמת: נצר חסד
לאלפים, נשא עון, ופשע, וחסא, ונקמה. וסלחת לעווננו
ולחטאתנו ונחלתנו: סלח-לנו אבינו כי-חטאנו, מחל-לנו
מלכנו כי-פשענו: כי-אתה יי טוב וסלח, ורב-חסד לכל-
קוראך:

¹) Ps. 6.5. ²) ibid. 126.4. ³) Num. 10.36. ⁴) Lam. 5.21. *) v. p. 'ט, note 1.
§) v. p. 'י, note 2.

סליחות לצום גדליה

רב

פזמון

By Benjamin b. Zerach (1050).

(מח) ע"פ א"ב

ע"י בנימין [ב"ר זרח]

Reader & Cong. הוֹרִיתָ דְּרַךְ תְּשׁוּבָה, לְבַת הַשׁוֹבְבָה. בֵּין
כֶּסֶה לְעֹשׂוֹר, עֲדִיף נְשׁוּבָה. הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה:
Cong. & Reader אֲזַמְּאֵן מִקְדָּם, הַקְדַּמְתָּ תְּשׁוּבָה. בְּטָרָם הַמִּתְחַתֵּת
אֶרֶץ וַיְסוּדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל-הַשָּׂבִים, צָרִי וּמִרְפָּא תְּשׁוּבָה.
דּוֹפְקֵי דְלִתִּיךְ רִיקָם מְלֵה־שִׁיבָה. הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה:
Cong. & Reader הֵן רֵאשׁ עֲפָרוֹת תִּבְלֵ, אֲשֶׁר רֵאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ
בְּמִצְוֵה קִלָּה, וְאוֹמֶה לֹא-נֹצָר. וְעַמָּת וְאַנְפָּת עָלִיו, שְׁנוֹתָיו
לְקֹצֵר. חוֹר-בְּתִשְׁבָּה וְכֹאִשׁוֹן הוֹנֹצָר. הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי,
וְנִשְׁוֹבָה: *Cong. & Reader* טָעָה גִזְעוּ דְּמִי-אֲחִיו בְּשִׁפְכוֹ. יִסְרְתוּ
בְּנֵעַ וְגֵר, לָכֶת כֹּה נָכָה. כָּעַת שָׁב-אֱלֹהֵי, וְעֹזֵב רָע
דִּרְכוֹ. לְשִׁבְעָתִים הֶאֱרַכְתּוּ, כָּל-מוֹצָאוֹ בְּלִי-לֶחֶב.
הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה: *Cong. & Reader* מִחֲלָל יִצְעָעִי יוֹלְדוֹ,
אֲשֶׁר-פָּחַז כְּמִים. גָּטִיו רִגְלִיו כְּמַעַט, לוֹלִי שָׁפַף לֵב כְּמִים.
סֶרַח גּוֹר-אַרְיָה, בְּקִדְשָׁהּ הִיא בְּעִינִים. עֹנֶה הוֹדָה,
וְהַכְרַעְתּוֹ לְצֹדֵק בְּכַף-מֵאֻנִּים. הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה:
Cong. & Reader פָּרַץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם, בֶּן-עֲמָרִי בְּרָשַׁע. צִלְמֵי-אֲשֵׁרִים
חָשַׁק, וְהוֹסִיף-עַל חֲטָאתוֹ פָּשַׁע. קִרְעַת גּוֹר-דִּינוֹ בְּשׁוּבוֹ מִלְּפָשַׁע.
רוּחָם כְּמוֹדָה וְעוֹזֵב, וּבֶךְ גּוֹשֵׁעַ. הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבָה:
Cong. & Reader שָׁנְנוּ לְשׁוֹנָם כְּחֹץ, אֲנָשִׁי עִיר-גְּדוֹלָה. שְׁנוֹנָם
וְדוֹנָם רָבוּ עַד-לְמַעְלָה. תִּתָּה תּוֹזֵן תְּפִיכָתָם, אֲחֻזּוֹם רִתָּה
וְחִלְחָלָה. תְּשׁוּבָה עָשׂוּ כְּהֵנָּה, וְלִפְנֵי כִסֵּא-כְבוֹדְךָ נִתְקַבְּלָה

השיבנו יי אליך, ונשובה: Cong. & Reader. בוחן כליות ולב, נאזר
בגבורה. ידענו מדע לכת, בארח ישרה. משובתינו אם-רבו
בפשע וסררה. נא למענה השיבנו, עשות כשורה, השיבנו יי
אליך, ונשובה: הורית וכו'

If time is lacking, continue with page 205

1 אל מלך, יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות, מוחל עונות עמו: מעביר
ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים, וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם
כל-בשר ורוח, לא כרצתם תגמל: Reader. אל, הורית לנו לומר שלש עשרה,
זכר לנו היום ברית שלש עשרה, כמו שהודעת לעניו מקדם, כמו שקתוב: ויירד
יי בענו, ויתיצב עמו שם, ויקרא בשם יי:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34, 6-7.

2 Cong. together with Reader. ויַעֲבֹר יי על-פניו ויקרא. יי, אל, רחום,
וחנון. ארך אפים, ורב-חסד, ואמת: נצר חסד לאֱלֹפִים, נשא עון, ופשע,
וחטאה, ונקמה. וסלחת לעונו ולחטאתו ונחלתנו: סלח-לנו אבינו כִּי-חַטָּאנו.
מחל-לנו מלכנו כִּי-פָשַׁעְנוּ: כִּי-אַתָּה יי טוב וסלח, ורב-חסד לכל-קוראיך:

Ps. 51.20 היטיבה ברצונה את-ציון, תבנה חומות ירושלים:
ib. 51-21 אז תחפץ ובחי-צדק, עולה וכליל. אז יעלו על-מזבחת
Gen. 22. פרים: Reader. כִּי-בָרַךְ אֲבִרְכָךָ, והרבה ארבה את-
17 ורעה, ככוכבי השמים, וכחול אשר על-שפת הים.
וירש ורעה את שער איביו:

Ps. 103.13 כרחם אב על-בנים, בן תרחם יי עלינו: ליי הישועה, על-
ib. 3.9 עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו. משגב-לנו, אלהי יעקב סלה: יי
ib. 46.8 עמך ברכתך סלה: יי צבאות עמנו. משגב-לנו, אלהי יעקב סלה: יי
ib. 84.13 צבאות, אשרי אדם בטח בך: יי הושיעה, המלך יענו כיום-קראנו:
ib. 20.10 סלח-נא לעון העם הזה, כגדל חסדך. וכאשר נשאתה לעם
Num. 14. הזה, ממצרים ועד-הנה. ושם נאמר: Cong. ויאמר יי סלחתי בדברך:
19-20 הטה אלהי | אונה ושמע, פקח עיניך וראה שממתינו, והעיר אשר-
Dan. 9. נקרא שמה עליה. כי | לא על-צדקתינו, אנתנו מפילים תחנונינו לסניף,
18-19 כי על-רחמיך הרבים: אדני | שמעה, אדני | סלחה, אדני, הקשיבה
ועשה, אל-תאחר. למענה אלהי, כִּי-שָׁמָּה נקרא על-עירך ועל-עמך:

1) v. p. ט, note 1. 2-3) v. p. טז, notes 2-3.

Ephraim b. Isaac
(d. 1175)

מט) עקדה
ע"י אפרים בר רבי יצחק-חוק

אם אפס רבע הקן. אהל שכן אם-רקן. אל-נאכדה על-
כן. יש לנו אב זקן: פנים לו מכיר. וצדקו לפניך נזכיר.
צניתו, קח-נא את-בנה יקיר. ונמצה דמו על-קיר: רץ אליו
הנער והקדישו. ונפשו קשורה בנפשו. עטרו בעצים ואשו.
ונור-אלהיו על-ראשו: יחיד בך הוקל בצבי. ענה ואמר אבי.
הנה האש והעצים נביא. ותשורה אין להביא: מלין השיבו
מלהבהלו. ענה אביו ואמר-לו. אלהים יראה-לו. ויודע יי
את-אשר-לו: במצותיה שניהם נזקרים. ואחריו לא
מהרהרים. חשו מאד נמהרים. על אחד הקרים: ראו אש
תלולה. מהרו עצי עולה. יחד באהבה כלולה. לשרו בערבה
מסלה: ראה יחיד כי הוא השם. נאם להורו המנסה. אתי
כבבש תעשה. לא-תחמל ולא-תכסה: בי חפץ ונכסף.
לבי-לו אחשף. האם תמנעני סוף. רוחי ונשמתו אליו יאסף:
ידיו ורגליו עקד. וחרבו עליו פקד. לשומו על-עצים שקד.
והאש על-המזבח תוקד: צנאר פשט מאליו. ואביו נגש אליו.
לשחטו לשם בעליו. והנה יי נצב עליו: חקר את-אשר-נעשה.
האב על-בנו לא חסה. לבו אל-כפיו נשא. וירא אלהים את
כל-אשר-עשה: קרא למרחם משחר. תמורת-בנה תבחר.
הנה איל אחר. ועשה אל-תאחר: חליפי אנכרתו. תכן
הקטרתו. ותעלה תמורתו. והיה הוא ותמורתו: זכרון
לפניך בשחק. לעד בספר יוחק. ברית-עולם לא-נמחק.
את-אברהם ואת-יצחק: Reader. קוראיה באים לקוד. בצדק
עקדה תשקד. צאנה ברחמים תפקד. פני הצאן אל-עקד:

sacrifice in the Temple (v. Rashi Ker. 8a. a. 10b. on "ברבעמים"). 3) Abraham prayed sincerely with his heart as well as with his hands. "A man's prayer is not heard, unless he puts his soul into his hands." v. Taan. 8a. cf. a. Rashi on Lam. 3.41. 4) i.e. he called to Abraham as from infancy. v. Rashi on Ps. 110.3. 5) Lit. the flock (Israel) which turns its face to the merit of the bound.

סליחות לצום גדליה

רה

י אל מלך, יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות, מוחל צונות עמו: מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה לחשאים, וסליחה לפושעים. עושה צדקות עם כל-בשר ורוח, לא כרעתם תגמל: *Reader*. אל, הורית לנו לומר שלש עשרה, וזכר לנו היום ברית שלש עשרה, כמו שהודעת לעניו מקדם, כמו שכתוב: וירד יי בעניו. ויתצב עמו שם, ויקרא בשם יי:

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

Ex. 34. 6-7.

Cong. together with Reader. 2 יי על-פניו ויקרא. יי יי, אל, רחום, וחנון. אךך אפים, ורב-חסד, ואמת: נצר חסד לאלפים, נשא עון, ופשע, וחטאה, ונקה. וסלחת לעונו ולחטאתו ונתלתנו: סלח לנו אבינו כחטאנו, מחל לנו מלכנו כחטאנו: כי-אתה יי טוב וסלח, ורב-חסד לכל-קוראיך:

י זכר רחמיך יי וחסדיך, כי מעולם הקמה: ^{Ps. 25.6} ^{ib. 106.4} יי ברצון עמך, פקדנו בישועתך: זכר עדתך וקנית קדם, גאלת שבט נחלתך. הר-ציון זה וזה שכן: בו: זכר יי חבת ירושלים, אהבת ציון אל-תשכח לנצח: ^{ib. 102.14} אתה תקום תרחם ציון, כי-עת לחנה כי-בא מועד: ^{ib. 137.7} זכר יי לבני אדום את יום ירושלים. האמרים, ערו ערו עד-היסוד בה: ^{Ex. 32.13} זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר-נשבעת להם בה, ותדבר אליהם, ארבה את-ורעכם ככוכבי השמים. וכל-הארץ הזאת אשר אמרתי, ^{Deut. 9.27} אמן לורעכם ונתלו לעלם: זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב. אל-תפן אל-קשי העם הזה, ואל-רשעו ואל-חטאתו:

Reader. אל-נא תשת עלינו חטאת, אשר נואלנו ואשר חטאנו:

Cong. חטאנו צורנו, סלח לנו יוצרנו:

1) v. p. ט, note 1. 2) v. p. ט, note 2. 3) A selection of verses containing the word "זכר", based on Rav Amram's Siddur v. p. 26 (Warsaw Ed.) a. Saadyah's Siddur p. 348. 4) v. p. ט, note 3.

Lev. 26.42 וְזָכַר לָנוּ בְּרִית אֲבוֹת, כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: וְזָכַרְתִּי אֶת-
בְּרִיתִי יַעֲקֹב. וְאָף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק, וְאָף אֶת-בְּרִיתִי
אֲבִרְהָם אֲזָכֹר, וְהָאָרֶץ אֲזָכֹר:

תפילה.

Lev. 26. 45 ¹ וְזָכַר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים.
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי-אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם, לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים, אֲנִי
ib. 26.44 יי: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ: וְאָף גַּם-זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיבָהֶם,
לֹא-מֵאֲסָתִים וְלֹא-נִעְלָתִים לְכָלֹתָם, לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתָּם. כִּי אֲנִי יי
Deut. 30.3 אֱלֹהֵיהֶם: הָשִׁב שְׁבוּתָנוּ וְרַחֲמָנוּ, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: וְשָׁב יי אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתָךְ
וְרַחֲמָהּ. וְשָׁב וְקִבְּצָהּ מִכָּל-הָעַמִּים, אֲשֶׁר הִפְצִיָּךְ יי אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:
ib. 30.4 קִבֵּץ גִּדְחָנוּ כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: אִם-יִהְיֶה גִדְחָךְ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם. מִשָּׁם
יִקְבְּצֶךָ יי אֱלֹהֶיךָ, וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: מִחָּה פִּשְׁעֵינוּ כָּעֵב וְכַעֲנוּ, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב:
Is. 44.22 מִחִיתִי כָעֵב פִּשְׁעֵיךָ, וְכַעֲנוּ חַטֹּאתֶיךָ. שׁוּבָה אֵלַי כִּי נִאֲלָתִיךָ: מִחָּה פִּשְׁעֵינוּ
ib. 43.25 לְמַעַן, כְּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ: אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מִחָּה פִּשְׁעֵיךָ לְמַעַן, וְחַטֹּאתֶיךָ
ib. I. 18 לֹא אֲזָכֹר: הִלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כְּשֶׁלֵּג וְכַצֵּמֶר, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: לְכוּ-נָא וְנִכְחָה
יֹאמֶר יי. אִם-יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים, כְּשֶׁלֵּג יִלְבִּינוּ. אִם-יֹאדִימוּ כְּתוֹלַעַ,
Ezek. 36.25 בְּצִמְרֵי יְהוּ: זֶרֶק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהָרְנוּ כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: וְזָרַקְתִּי
עָלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטָהַרְתֶּם. מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל-גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר
Deut. 4.31 אֶתְכֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאֶל-תִּשְׁחִיתֵנוּ, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: כִּי אֵל רַחוּם יי
אֱלֹהֶיךָ, לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ. וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ, אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לָהֶם: וּמִל אֶת-לִבְבְּנוּ לְאַהֲבָה אֶת-שִׁמְךָ, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב: וּמִל
ib. 30.6 יי אֱלֹהֶיךָ, אֶת-לִבְבְּךָ וְאֶת-לִבְבִּי וְרַעְדֶּךָ. לְאַהֲבָה אֶת-יי אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-
לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ, לְמַעַן חַיֶּיךָ: הִמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשֶׁתְּנוּ, כְּמוֹ-שֶׁכָּתוּב:
ib. 4.29 וּבִקְשֶׁתְּםָּ מִשָּׁם אֶת-יי אֱלֹהֶיךָ וּמִצֵּאתָ, כִּי-תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-
נַפְשְׁךָ: Reader. תְּבִיאֵנוּ אֶל-הַר קֹדֶשְׁךָ, וְשִׁמְתָנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ, כְּמוֹ-
Is. 56.7 שֶׁכָּתוּב: וְהִבִּיאֹתִים אֶל-הַר קֹדֶשִׁי, וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי,
עוֹלְמֵיהֶם וְחַבְתִּיהֶם לְרַצּוֹן עַל-מִזְבְּחִי. כִּי בֵיתִי בֵּית-תְּפִלָּה, יִקְרָא
לְכָל-הָעַמִּים:

¹) This complete prayer was arranged after the 9th century, as only some of these verses are found in the Siddurim of Rav Amram, vol. 2, p. 309-310, (F. Ed. a. Saadyah, p. 352.

The following verses till כהנא אל תעבורי, are chanted by the Reader and repeated by the Congregation.

1 שָׁמַע קוֹלָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, חוּס וּרְחַם עָלֵינוּ. וְקָבַל
 בְּרַחֲמִים וּבִרְצוֹן אֶת־תְּפִלָּתָנוּ: הִשִּׁיבֵנוּ יי אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה, Lam. 5.21
 חֲדַשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: 2 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קְדוֹשְׁךָ
 אֶל־תִּקַּח מִמֶּנּוּ: 2 אֶל־תִּשְׁלִיכֵנוּ לַעַת וְקִנְיָה, כְּכֹלוֹת כַּחֲנוּ Pa. 51.13
 אֶל־תִּעֲזָבֵנוּ: 2 אֶל־תִּעֲזָבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: ib. 71.9
 עֲשֵׂה־עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה, וְיִרְאוּ שְׂנְאֵינוּ וַיִּבְשּׁוּ. כִּי־אַתָּה ib. 38.22
 יי עֲזָרְתָנוּ וְנִחְמָתָנוּ: 2 אֲמַרְיֵנוּ הִאֲזִינָהּ יי, בִּינָה הִגִּינוּ: ib. 86.17
 יְהִי לְרִצּוֹן אֲמַרְי־פִינוּ, וְהִגִּיוֹן לִבֵּנוּ לִפְנֶיךָ. יי צוּרֵנוּ ib. 5.2
 וְנוֹאֲלָנוּ: 2 כִּי־לֶךְ יי הוֹחֵלְנוּ, אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ: ib. 19.15
ib. 38.17

³אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

תבא לפניך תפלתנו, ואל תתעלם מתחנותנו. שאין אנו עדי
פנים וקשי ערף, לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו,
צדיקים אֲנֵחנו ולא חטאנו. אבל אֲנֵחנו (ואבותינו) חטאנו:

⁴ It is customary to beat gently on the left side of the chest after each word from "אשמו" till "תתעורר".

אֲשָׁמְנוּ. בָּגְדוּ. גָּזְלוּ. דָּבְרוּ לְפִי: הִעֲוִינוּ. וְהִרְשָׁעוּ.
וְדָנוּ. חָמְסָנוּ. טָפְלוּ שֶׁקֶר: יַעֲצוּ רָע. כָּזְבוּ. לָצְנוּ. מָרְדְּנוּ.
נֶאֱצְנוּ. סָרְרוּ. עָוִינוּ. פָּשַׁעְנוּ. צָרְרוּ. קִשְׁינוּ עֲרָף: רָשָׁעְנוּ.
שָׁחַתְנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲוִינוּ. תַּעֲתָעְנוּ: Reader, סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ
וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים, וְלֹא שָׁוָה לָנוּ: וְאַתָּה צָדִיק עַל
כָּל־הַבָּא עֲלֵינוּ. כִּי־אִמַּת עֲשִׂית, וְאִנְחֵנו הִרְשָׁעוּ:

1) This prayer was probably compiled in the 16th century, as it is not found in the early copies of the Selichot. 2) v. p. 7, note 3. 3) According to the *שליח*, this '*Selichah*' was already recited during the Talmudic period. In Yoma, 87b *אבל* is applied to *אשמוני*, which was the response of the congregation *אנחנו חטאנו* etc., v. Seder Rav Amram, vol. 2, p. 339 (F. Ed.). 4) The heart and the eyes are the two agents of sin, (v. Ber. Y. 3b, Num. R. s. 17) viz. the hand beats the heart implying, "Thou hast caused me to sin." (cf. ERN YOSEPH on Y.K.K.). 5) The words *אשמוני* till *ודורי* are found in Saadyah's Siddur. Rashi states that in the middle ages the small *ידורי* was synonymous with the *אשמוני* prayer, v. Siddur Rashi, p. 96, a. Elbogen's *התפלה והמנוחה* p. 104.

נדרי

¹ By Rav Amram Gaon
(821-875).

ע"פ א"ב
ע"י רב עמרם בן עשנא

אָשְׁמֵנוּ מִכָּל-עֵם, בְּשָׁנוּ מִכָּל-דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מְשׁוֹשׁ, דָּנָה
לִבָּנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הִחְבֵּל אֶזְרָא, וְנִפְרַע פְּאָרְנוּ. זָבֹול בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ, חָרַב בְּעֵוְנוֹנוּ. טִירָתָנוּ הִיחָה לְשִׁמְהָ, יָפִי אֲדָמָתָנוּ
לְזָרִים, כִּתְּנוּ לְנִכְרִים: נִצְדָּח לֹא שָׁבַע מִשְׁעוֹתָנוּ. וְהִיד גְּעִיז פָּגִיעַ וְנִקְשָׁה
עָרְפָנוּ. לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים אָנֹכֵנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ. אָבֵל
אָנֹכֵנוּ (וְאַבּוֹתֵינוּ) חַטָּאנוּ:

² It is customary to beat gently on the left side
of the chest after each word from "אשמונו" till

ודרי
ע"פ א"ב

³ אָשְׁמֵנוּ. בְּגָדָנוּ. גָּלָנוּ. דְּבָרָנוּ דְּפִי: הֶעֱרֵנוּ. וְהִרְשָׁעֵנוּ. וְדָנוּ. חֲמָסָנוּ.
סָפְלָנוּ שִׁקְרָא: יַעֲצֵנוּ רַע. כִּזְבָּנוּ. לָצָנוּ. מִרְדָּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְסָנוּ.
עָרְסָנוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עָרְף: רִשָּׁעֵנוּ. שִׁחָתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲרֵנוּ.
תַּעֲתָעֵנוּ: Reader. סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים, וְלֹא שָׁחָנוּ לָנוּ:
Neh. 9.33 וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל-הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אָמַת עָשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעֵנוּ:

לְעֵינֵינוּ עֲשִׂקוּ עֲמָלָנוּ, מִמֶּשֶׁךְ וּמוֹרָט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עֲלֵנוּ עֲלֵינוּ,
סָבְלָנוּ עַל-שִׁכְמָנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלּוֹ בָנוּ, פּוֹרֵק אֵין מִיָּדָם. צָרוֹת
רַבּוֹת סָבְבוּנוּ, קָרָאנוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶת מִמֶּנּוּ בְּעֵוְנוֹנוּ, שָׁבָנוּ
מֵאַחֲרֶיךָ, תַּעֲרֵנוּ וְאַבְדָּנוּ: נִצְדָּח לֹא שָׁבַע מִשְׁעוֹתָנוּ. וְהִיד גְּעִיז פָּגִיעַ
וְנִקְשָׁה עָרְפָנוּ. לֹאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ. צַדִּיקִים אָנֹכֵנוּ וְלֹא חַטָּאנוּ.
אָבֵל אָנֹכֵנוּ (וְאַבּוֹתֵינוּ) חַטָּאנוּ:

² It is customary to beat gently on the left side
of the chest after each word from "אשמונו" till

ודרי
ע"פ א"ב

³ אָשְׁמֵנוּ. בְּגָדָנוּ. גָּלָנוּ. דְּבָרָנוּ דְּפִי: הֶעֱרֵנוּ. וְהִרְשָׁעֵנוּ. וְדָנוּ. חֲמָסָנוּ.
סָפְלָנוּ שִׁקְרָא: יַעֲצֵנוּ רַע. כִּזְבָּנוּ. לָצָנוּ. מִרְדָּנוּ. נֶאֱצָנוּ. סָרְסָנוּ.
עָרְסָנוּ. פִּשְׁעָנוּ. צָרְרָנוּ. קִשְׁיָנוּ עָרְף: רִשָּׁעֵנוּ. שִׁחָתָנוּ. תַּעֲבָנוּ. תַּעֲרֵנוּ.
תַּעֲתָעֵנוּ: Reader. סָרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים, וְלֹא שָׁחָנוּ לָנוּ:
Neh. 9.33 וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל-הַבָּא עָלֵינוּ, כִּי אָמַת עָשִׂיתָ וְאַנְחָנוּ הִרְשָׁעֵנוּ:

¹) v. Seder Rav Amram p. 156, vol. 2 (F. Ed.). Davidson, however, ascribes it to Saadyah Gaon, although it is not found in Saadyah's Siddur. ²⁻³) v. p. r'e, notes 4-5.

¹ By Saadyah Gaon
(892-942).

ע"י
[סעדיה בן יוסף]
Ps. 19.13

מְשִׁיחַ צִדְקָה אָמַר לְפָנָיָהּ. שְׁנֵאוֹת מִי־גִבִּין, מְנַסְתָּרוֹת
נִקְנִי: נִקְנִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ, וְנִתְּקֵנוּ מִכָּל־
טְמֵאוֹתֵינוּ. וְזָרַק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים וְנִתְּקֵנוּ, כְּכַתוּב
עַל־יַד גְּבִיאָהּ: וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים וְנִתְּרֶתֶם. ^{Ezek. 36.25}
מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם:
עֲמֵךְ וְנִחַלְתָּךְ, רַעֲבִי טוֹבָךְ, צָמְאִי חֹסְדָךְ, תֹּאבִי
יִשְׁעָךְ. יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ, כִּי לִי אֱלֹהֵינוּ הִרְחַמְתִּים וְהִסְלִיחוֹת:

² By Rav Amram Gaon
(821-875).

סליחה ע"פ א"ב
ע"י [רב עמרם בן ששנא]

אֶל רַחוּם שְׁמֶךָ, אֵל חַנוּן שְׁמֶךָ, בְּנוֹ נִקְרָא שְׁמֶךָ, יְיָ עָשָׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ: עָשָׂה לְמַעַן אֲמַתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן בְּרִיתְךָ. עָשָׂה
לְמַעַן גְּדֻלָּתְךָ וְתַפְאֶרֶתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן דָּתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן הוֹדְךָ.
עָשָׂה לְמַעַן וַעֲזוּדְךָ. עָשָׂה לְמַעַן זַכְּרְךָ. עָשָׂה לְמַעַן חֹסְדְךָ.
עָשָׂה לְמַעַן טוֹבְךָ. עָשָׂה לְמַעַן יְחִידְךָ. עָשָׂה לְמַעַן כְּבוֹדְךָ.
עָשָׂה לְמַעַן לְמוֹדְךָ. עָשָׂה לְמַעַן מַלְכוּתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן נִצְחָתְךָ.
עָשָׂה לְמַעַן סוֹדְךָ. עָשָׂה לְמַעַן צִנּוֹךְ. עָשָׂה לְמַעַן פֶּאֶרְךָ. עָשָׂה
לְמַעַן צִדְקַתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. עָשָׂה לְמַעַן שְׂכִינְתְךָ. עָשָׂה לְמַעַן תְּהִלָּתְךָ: עָשָׂה
לְמַעַן אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם, עָשָׂה לְמַעַן אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,
עָשָׂה לְמַעַן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, עָשָׂה לְמַעַן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה: עָשָׂה לְמַעַן
יְרוּשָׁלַיִם עִיר קִדְשֶׁךָ. עָשָׂה לְמַעַן צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. עָשָׂה
לְמַעַן שְׁמֹנוֹת הַיִּכָּלְךָ. עָשָׂה לְמַעַן הַרְיָסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עָשָׂה
לְמַעַן הַרְוִיגִים עַל־שֵׁם קִדְשֶׁךָ. עָשָׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל־יְחִידְךָ.
עָשָׂה לְמַעַן בָּאִי בָּאֵשׁ וּבַמֵּים עַל־קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ: עָשָׂה לְמַעַן יוֹנָקֵי
שָׂדִים שְׁלֹא חֲטָאוּ, עָשָׂה לְמַעַן גְּמוּלֵי־חֶלֶב שְׁלֹא פָשְׁעוּ,
עָשָׂה לְמַעַן תִּגְדֹּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן. ^{Reader.} עָשָׂה לְמַעַן אֵם־לֹא
לְמַעַנּוֹ, עָשָׂה לְמַעַנּוֹ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

סליחות לצום גדליה

רי

¹ Arranged by Rav Amram Gaon
(821-875).

סליחה ע"פ א"ב
מיוסד ע"י [רב עמרם בן ששון]

עָנּוּ יי, עָנּוּ. עָנּוּ אֱלֹהֵינוּ, עָנּוּ. עָנּוּ אֲבִינוּ, עָנּוּ.
עָנּוּ בּוֹרְאֵנוּ, עָנּוּ. עָנּוּ גּוֹאֲלֵנוּ, עָנּוּ. עָנּוּ דּוֹרְשָׁנוּ, עָנּוּ.
Reader. עָנּוּ הָאֵל הַנָּאֻמָּן, עָנּוּ: עָנּוּ וְחִיק וְחִסִּיד, עָנּוּ. עָנּוּ
וְךָ וְיִשְׁרָאֵל, עָנּוּ. Reader. עָנּוּ חַי וְקַיִם, עָנּוּ: עָנּוּ טוֹב וּמַסִּיב,
עָנּוּ. עָנּוּ יוֹדֵעַ יָצָר, עָנּוּ. עָנּוּ כּוֹבֵשׁ כְּעָסִים, עָנּוּ. עָנּוּ
לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת, עָנּוּ. Reader. עָנּוּ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, עָנּוּ:
עָנּוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב, עָנּוּ. עָנּוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל, עָנּוּ. עָנּוּ עוֹנֶה
בְּעַת רְצוֹן, עָנּוּ. עָנּוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל, עָנּוּ. Reader. עָנּוּ צָדִיק
וְיִשְׁרָאֵל, עָנּוּ: עָנּוּ קְרוֹב לְקוֹרְאֵי, עָנּוּ. עָנּוּ רַחוּם וְחַנוּן, עָנּוּ.
עָנּוּ שׁוֹמֵעַ אֶל-אֲבִיּוֹנִים, עָנּוּ. Reader. עָנּוּ תוֹמָךְ תְּמִימִים, עָנּוּ:
עָנּוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, עָנּוּ. עָנּוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם, עָנּוּ. עָנּוּ
פֶּחַד יִצְחָק, עָנּוּ. עָנּוּ אֲבִיר יַעֲקֹב, עָנּוּ. עָנּוּ עֶזְרַת הַשְּׂכֵטִים,
עָנּוּ. עָנּוּ מִשְׁנֵב אֲמָהוֹת, עָנּוּ. עָנּוּ קִשָּׁה לְכַעֲוִס, עָנּוּ.
עָנּוּ רֶךְ לְרִצּוֹת, עָנּוּ. עָנּוּ עוֹנֶה בְּעַת צָרָה, עָנּוּ. Reader. עָנּוּ
אֲבֵי יְתוּמִים, עָנּוּ. עָנּוּ דָּן אֱלֻמּוֹת, עָנּוּ:

² סליחה

הוא יענו:	מי ששנה לאברהם אבינו בנהר-המזרח
הוא יענו:	מי ששנה ליצחק בנו קשועצקד על-גב המזקם
הוא יענו:	מי ששנה ליצחק בבית-אל
הוא יענו:	מי ששנה ליוסף בבית-האסורים
הוא יענו:	מי ששנה לאבותינו על-ים סוף
הוא יענו:	מי ששנה למשה בחרב
הוא יענו:	מי ששנה לאהרן במחמה
הוא יענו:	מי ששנה לסינחם בקומו מתוך העדה
הוא יענו:	מי ששנה ליהושע בגלגל
הוא יענו:	מי ששנה לשמואל במצפה

¹) A section of this prayer was probably arranged before the 6th century, cf. Gen. R. s. 98, 15, a. Rashi on "יורה אומר" Taan. 14a; the complete prayer as given here, was rearranged at a later period of the Geonim. ²) This prayer is based on the Mishnah in Taanit 2.4, v. a. Taan. Y. 64; in Rav Amram's Siddur it is in Aramaic form.

סליחות לצום גדליה ריא

מי שֶׁעָנָה לְדוֹר וָשְׁלֵמָה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְאַלְיָהוּ בְּהֶרֶם-הַכֶּכֶּמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְאַלְיָשָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בְּמִצְרַיִם הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְחֻזְקִיָּהוּ בְּחָלְיוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְחַנְיָה מִשָּׂאֵל וְעֻזְרִיָּה בְּתוֹךְ כִּבְשֵׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְדָנְיָאֵל בְּגִבְ-הָאֲרָיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְמֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר בְּשֹׁשַׁן-הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ:
 מי שֶׁעָנָה לְעֻזְרָא בְּעוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ:
 Reader. מי שֶׁעָנָה לְכָל-הַצְדִּיקִים וְהַתְּסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיֹּשְׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

By Rav Amram Gaon
(821-875)

ע"י
[רב אמרם בן ששנה]

רַחֲמָנָא דְעָנִי לְעָנִי, עֲנִיָּא. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְתַבִּירִי לְבָא,
 עֲנִיָּא. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְמַכִּיכִי רוּחָא, עֲנִיָּא. Reader. רַחֲמָנָא עֲנִיָּא.
 רַחֲמָנָא חוּס. רַחֲמָנָא פְּרוּק. רַחֲמָנָא שׁוּב. רַחֲמָנָא רַחֵם עָלָן,
 הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבְזִמְן קָרִיב:

תְּחִנָּה

¹ Whenever this prayer is said in the Synagogue, it is recited while sitting, and resting the brow on the left arm; but in cases of difficulty, it can be said standing.

² רַחוּם וְתוֹנֵן, חֲטָאתִי לִפְנֶיךָ. יי מְלֵא רַחֲמִים, רַחֵם עָלֵי וְקַבֵּל תְּחִנָּתִי:

PSALM 6. 2-11.

יי אֵל-בְּאִפְסָךְ תּוֹכִיחֵנִי, וְאֵל-בְּחִמְךָ תִּסְרְנֵנִי: חֲנִי יי כִּי אִמְלֵל אֹנִי, רַפְּאֵנִי יי
 כִּי וּבָהֳלוֹ עֲצָמַי: וְנַפְשִׁי וּבָהֳלָה מְאֹד, וְאַתָּה יי עַד-מָתִי: שׁוּבָה יי חֲלֹצָה נַפְשִׁי,
 הוֹשִׁיעֵנִי לְמִצְוַת חֲסִדֶּךָ: כִּי אֵין בְּמִוֶּת זְכָרְךָ, בְּשֹׁאֵל מִי יוֹדֶה-לָּךְ: יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי,
 אֲשַׁחֲה בְּכָל-לֵילָה, מִשְׁתִּי. בְּדַמְעָתִי עֵרְשִׁי אֲמַסָּה: עֲשֻׁשָׁה מִכְעַס עֵינַי, עֲתָקָה
 בְּכָל-צוּרָיִי: סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל-פְּעָלֵי אֱתָן, כִּי-שָׁמַע יי קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יי תְּחִנָּתִי,
 יי תַּפְלֵתִי יִקַּח: יִבְשׁוּ הַבְּהִלּוֹ מְאֹד כָּל-אֵיבִי, יִשְׁבּוּ יִבְשׁוּ רַגְעִי:

¹) At the Morning Service, since the Tefillin is on the left arm, we recline on the right. At one time, this entailed prostration of the whole body; such prostration is symbolic of complete humiliation before God, and the committing of our destinies entirely into his hands. This is the moment for the worshipper to give utterance before God to his most secret hopes and needs; cf. B. M. 59b, Meg. 22b, J.E. vol. I. p. 211; I. Abraham's Companion to the Authorised Daily Prayer Book, p. 76; H. Siddur, p. 180; v.a.p. 22, note 3. ²) This "תְּחִנָּה" was arranged at a much later date, as it is not found in the Siddurim of Rav Amram or Saadyah. Even at the time of the Tur (1280-1343) every one prayed as they felt, or perhaps they had no special "תְּחִנָּה".

(The following should be said only amongst an assembly of ten.)

1 By Rav Amram Gaon
(821-875).

תחנונים
ע"י רב עמרם בן ששנא

מחי ומסי, ממית ומחיה. מסיק משאול, לחיי-עלמא: ברא
בד-חטי, אבוהי לקניה. אבוהי דחייס, מסי לכאביה: עבדא
דמריד, נפיק בקולר. מריה תאיב, ותבר קולריה: ברך בוכרך
אנן, וחסין קמד. רויא נפשן בגידין מררין: עבדך אנן ירודגן
קמד. הא בביתא, הא בשביתא, והא במלקיותא: במטו מנך
ברחמך דנפישין. אסי לכאיבין דתקוף עלן, עד דלא נהוי
נמירא בשביא:

By Simeon b. Isaac
b. Avun (980-1040)

נ תחנונה ע"פ תשר"ק
ע"י שמעון ב"ר יצחק

תורה הקדושה. התחנוני בבקשה. פני-הצור נערץ
בקדשה: שפכי שית ערב. וזכרי מעשה חרב. בנעשה ונשמע
נמו להתקרב: רגנו שער ופארן. דתותיק לשמרון. עמד
ומדדן ראה והתירן: קדוש התיקם. ללא שמרו חקם. באף
ובחמה עשות בהם נקם: צעד מרובות ונקדש בערבות. מימינו
אש דת, ולקב שלהבות: פנים מספירות. אליו מתחברות.
הנשקו מפיו עשרת הדברות: עולם נתבסס. אשר מתנאו
נמסס. וכמוצא של-לרב על-אמרתך שש: סודי פקודיך.
נמסרו לדודיך. מאז ועד-עתה המה מכבדיך: נדים וגם נעים.
וברגו שבעים. בנפת צופיך תמיד משתעשעים: מסרת
ליפה. בכתב ובצל-פה. יקרו אמריך משוהם ונשפה: לבי
לחוקקיך. בצליל מוזקקיך. קובעי עתותם לפלש פקקיך:
כללות ופרטות. לראות ולהטות. שנתם נודדת בחדר
המטות: יום-יום ידרשון. בלכם ידרשון. לאסר ולהתיר
בפיהם יפרשון: טמאות וטהרות. להבדיל ולהורות. מלחץ
ולחץ עיניהם נוהרות: חקים ומשפטים. על-פימו שפוטם.
ואויביהם פלילים ובהם נשפטים: זכרי זאת תעודה. הונך
להתעודה, ומליצי הגיוניך לעזר ולסעדה: וחונני פני קונך.
במען חנוך. כי הוא אלקיך יוצרך ואדונך: הלא אם אין תמה.

33.2. 5) Lit. they were ruled by his orders. 6) i.e. thy Law. 7) His words are like precious silver which is repeatedly refined in the crucible and freed from every trace of dross (v. M.D., a. Sonc. P. Ed. on Ps. 12.7). 8) i.e. the Torah. 9) v. p. כ"א, note 1. 10) It should be נשפה.

הוֹנָה בְּתַמִּימָה. הֵן בִּקְרֵן זֵוִית נְתוּנָה וּמִשְׁתוּמָמָה: דִּק וְחֶלֶד
עֲבוּרָה. עוֹמְדִים בְּגִבּוּרָה. בִּירְאָה הִטְהוּרָה. וּבְמִצּוֹה בָּרָה:
גִּבְרֵי רִנּוּנִים. וְשִׁפְכֵי תַחֲנוּנִים. עֶבֶר תְּפִלָּתוֹ בְּאֵין-סִכּוּף
עֲנִיִּים: בָּאֵי עֲדֵיו בְּתַחֲנוּן. לְנִקּוּתָם מִצָּחָן. מֵאֲנִים יִתֵּן יִכְמַר
וְגַם יִחַן: אֶסֶף עֲדַת מִי-מֶנָּה. לְקִרְיָה נְאֻמָּנָה. וּכְעֹדֵר בְּתוֹף
הַדְּבָרוֹ, מֵאֲדָם תְּהִימָנָה: שְׁבוּיִם יִמְלֹט. מֵאֲשֻׁמִּי עֲלֹט. עֲדִי-
עַד יִסּוּבְכֶם עוֹ, רְגִי פֶלֶט: וּבִשׁוּבָה נִנְחַת יוֹשְׁעוֹ מִשָּׁחַת. בִּקְשׁ
צֹאן אוֹבְדוֹת וְגַם הַגִּדְחַת: רַפְּאוֹת הַנְּחֻלָּה. יִסִּיר כָּל-מַחֲלָה.
צִיּוֹן, אָדָם לְמִלְאוֹת, עִיר הַמְּהֻלָּלָה: Reader חֲבֹשׁ הַנִּשְׁבָּרָת.
וְלִזְל הַגִּבְרָת. קִנְיָ קִנְיָה גְדוּלָּה, לְעִיר-הַמְּחַבֶּרֶת:

¹ By Rav Amram Gaon
(821-875).

ע"י
[רב אמרם בן ששנא]

מְכַנִּסֵי רַחֲמִים. הַכְּנִיסוּ רַחֲמֵינוּ, לִפְנֵי בַעַל-הַרְחָמִים: מִשְׁמִיעֵי תְּפִלָּה.
הַשְׁמִיעוּ תְּפִלָּתוֹ, לִפְנֵי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה: מִשְׁמִיעֵי צַעֲקָה. הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתוֹ, לִפְנֵי
שׁוֹמֵעַ צַעֲקָה: מְכַנִּסֵי דַמְעָה. הַכְּנִיסוּ דַמְעוֹתֵינוּ, לִפְנֵי מֶלֶךְ מִתְרַצֶּה בְּדַמְעוֹת:
הַשְׁמִדְלוּ וְהַרְבוּ תַחֲנוּנָה וּבִקְשָׁה, לִפְנֵי מֶלֶךְ אֵל רַם וְנֹשָׂא: הַזְכִּירוּ לִפְנֵי הַשְׁמִיעוֹ
לִפְנֵינוּ, תוֹרָה וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים שֶׁל שׁוֹכְנֵי-עֶסְרָה: חֲזַר אַהֲבָתָם, וַיַּחֲיֶה וַיְרַעַם, שְׁלֹא
תֵּאֱבֹד שְׁאֲרֵית-יַעֲקֹב: כִּי-צֹאן רוּעָה-נֶאֱמָן הָיָה לְחֶרֶפָה, יִשְׂרָאֵל גּוֹי-אֶחָד
לְמִשְׁלָל וְלַשְׁנִינָה: Reader מִהֵרָ עֲנֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וּפְדֵנוּ מִכָּל-גִּזְרוֹת קִשּׁוֹת,
וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִשִּׁיחַ צִדְקָה וְעִמָּה:

is only said amongst an assembly of ten, and the Reader chants the following till "כי אין פזר" if time allows.

By Rav Amram Gaon
(821-875).

סליחה
ע"י [רב אמרם בן ששנא]

מִרְן דְּבִשְׁמִיָּא לָךְ מִתְחַנֵּן, כְּכֹר שְׁבִיָּא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה:
כְּלִהוֹן בְּגִי-שְׁבִיָּא בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין, וְעַמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמֵי
וּבְתַחֲנוּנֵי: הִבֵּל לָן שְׁאֵלָתָן וּבְעוֹתָן, דְּלֹא-יִגְהַדֵּר רִיקָם מִן-
קִדְמָךְ:

מִרְן דְּבִשְׁמִיָּא לָךְ מִתְחַנֵּן, כְּעִבְדָּא דְּמִתְחַנֵּן לְמַרְיָה: עֲשִׂיקִי
אֲנִי וּבִחְשׁוּכָא שְׁרִינִי. מִרְיָן נִפְשָׁן מַעֲקָתִין דְּנִפְשִׁין: חִילָא
לִית-בֵּן לְרַצְיוֹנָךְ, מִרְן. עֲבִיד בְּדִיל קִימָא דְּגִזְרוֹת עַם-אַבְהָתָא:

¹ In Rav Amram's Siddur "מחי ומסי" follows "מכניסי רחמים".

רִיד סליחות לצום גדליה

תחנונה

¹ שומר ישראל. שמר שארית ישראל. ואל-יאבד ישראל. האומרים שמע ישראל:
 שומר גוי אחד. שמר שארית עם אחד. ואל-יאבד גוי אחד. המיחדים שמך,
 יי אלהינו יי אחד:
 שומר גוי קדוש. שמר שארית עם קדוש. ואל-יאבד גוי קדוש. המשלישים
 בשלוש קדושות לקדוש:
 מתרצה ברחמים ומתפייס בתחנונים, התרצה והתפייס לדור עני, כי-אין עוזר:
² אבינו מלכנו, חנונו וחנונו, כי-אין בנו מעשים. עשה עמנו צדקה וחסד
 והשיענו: ³

⁴ By Amittai (780-850)

ע"י [אמתי]

ואנחנו לא נדע מה-נעשה, כי עליך עינינו: וזכר רחמיך יי
 וחסדיך, כי מעולם הקמה: יהי-חסדך יי עלינו, כאשר יחלנו לך: אל
 תזכר-לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך, כי דלנו מאד:
 חנונו יי חנונו, כי-רב שבוענו בו: ברגו רחם תזכור: כי-הוא ידע
 יצרנו, זכור כי-עפר אנחנו: Reader. עורנו אלהי ישענו, על-דבר
 כבוד שמך. והצילנו, וכפר על-חטאתינו, למען שמך:

II Chron.
20.12
Ps. 25.6
ib. 33.22
ib. 79.8

ib. 123.3
Hab. 3.2
Ps. 103.14
ib. 79.9

Reader. יתגדל ויתקדש שמה רבא, Cong. אמן בעלמא די-ברא כרעותה.
 ומליך מלכותה בחייכון וביומיו, ובחיי די-כל-בית ישראל, בעגלא ובזמן
 קריב, ואמרו Cong. & Reader. אמן, יהא שמה רבא מברך, לעלם ולעלמי
 עלמיא: Reader. יתברך וישתבח, ויתפאר ויתרם ויתנשא, ויתחדר ויתעלה
 ויתהלל, שמה די-קדשא Cong. & Reader. בריך הוא, לעלא לעלא מכל-ברכתא
 ושירתא, תשבחתא ונחמתא, די-אמירן בעלמא, ואמרו Cong. & Reader. אמן:
 Cong. קבל ברחמים וברצון את תפלתנו:
 Reader. תתקבל צלותהון ובעותהון די-כל-ישראל, קדם אבוהון די בשמא,
 ואמרו Cong. & Reader. אמן:
 Cong. יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם:
 Reader. יהא שלמא רבא מן-שמאי, וחיים (טובים) עלינו ועל-כל-ישראל
 ואמרו Cong. & Reader. אמן:
 Cong. עזרי מעם יי עשה שמים וארץ:
 Reader. עשה השלום במרומיו, הוא יעשה שלום, עלינו ועל-כל-ישראל,
 ואמרו Cong. & Reader. אמן:

1) According to Frumkin these verses were first found in a MS. written in 1245, incorporated in the Selichot for the 10th Tevet. v. Seder Rav Amram, vol. 1, p. 300. (F. Ed.). Since then it was said on Fast Days; it was only in latter years that it was incorporated in the daily Service. 2) Rabbi Akiva used to say this on Fast Days. v. Taan, 25b. 3) In Rav Amram's Siddur, the uttering of a prayer whilst falling on one's face (in a sitting position) followed this prayer. 4) v. Appendix No. 2.